

Antibiyotiklerin Akılcı Kullanımı ve Yönetimi

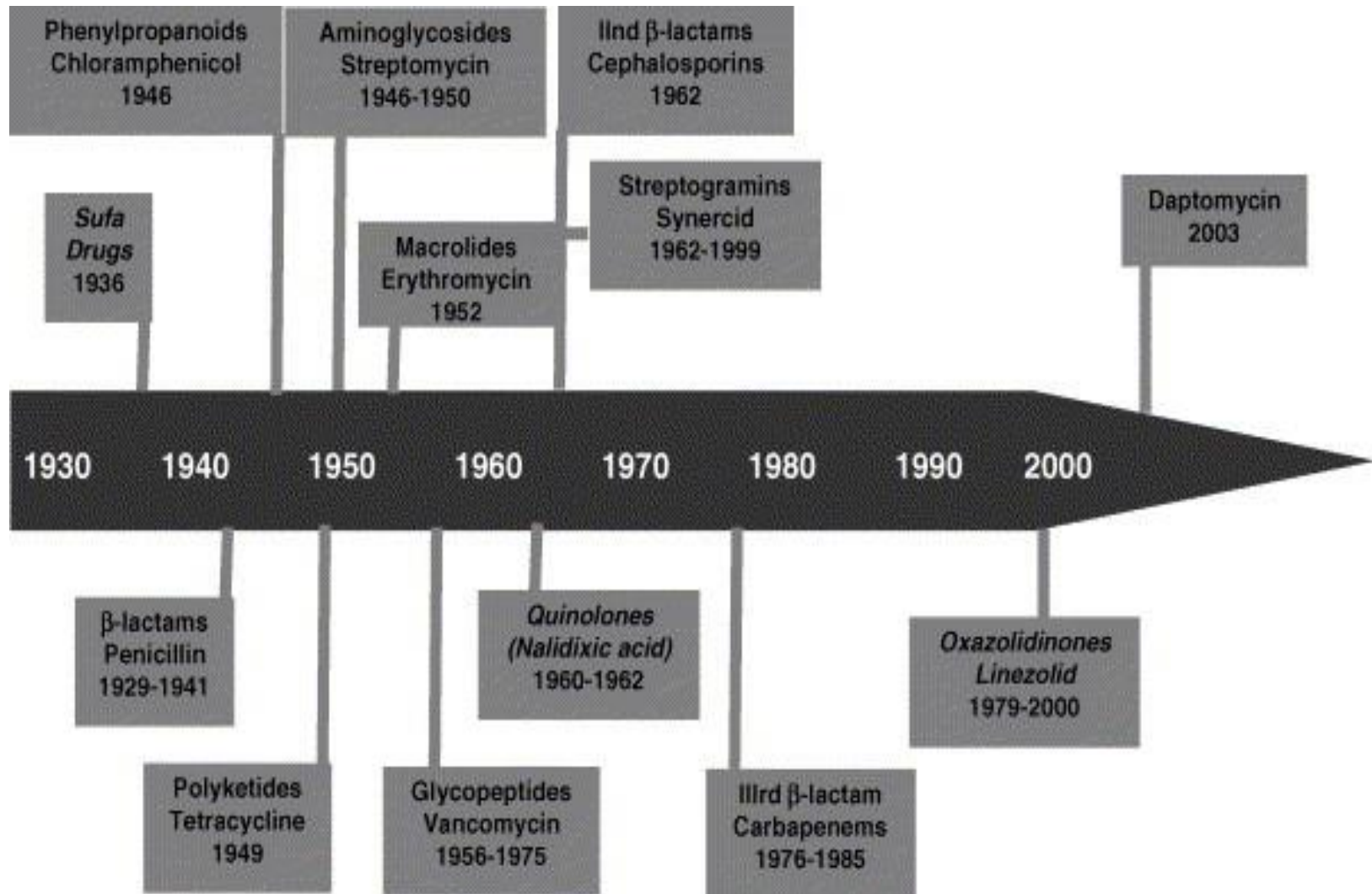
Prof. Dr. Halis Akalın
Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD

Sunum Planı

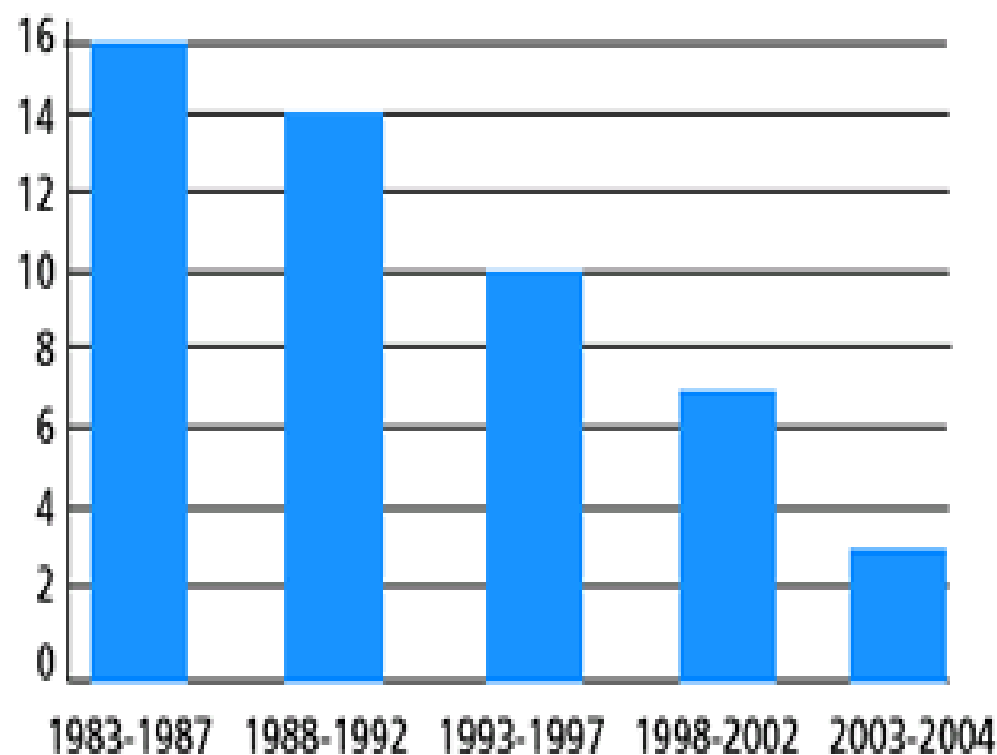
- Antibiyotik Direnci
- Kollateral Hasar
- Antibiyotik Kullanımı – Direnç İlişkisi
- Antibiyotik Yönetimi
- Klinik Çalışmalar
- Antibiyotik Yönetim Programı
- Sonuç

Antibiyotik Keşiflerinin Altın Çağı

1940-1962

Antibiotic Agents Approved, 1983-2004

■ Total # New Antibacterial Agents (5 year intervals)

Source: Spellberg et al., *CID*, May 1, 2004 (modified)

Bad Bugs
Need Drugs

Ten new **ANTIBIOTICS** by 2020

Antimikrobik Direnci: Kilometre Taşları

- 1940-1944 *S.aureus*
- 1961 MRSA
- 1965 *S.pneumoniae*-penisilin
- 1965 *E.coli*-TEM
- 1970 *N.gonorrhoeae*, *H.influenzae*
- 1980 MDR-*M.tuberculosis*
- 1983 *K.pneumoniae*-SHV-2
- 1984 ESBL

Felmingham D. Chest 1995

Dancer SJ. JAC 2001

Shah AA. Research in Microbiology 2004

Alanis AJ. Arch Med Res 2005

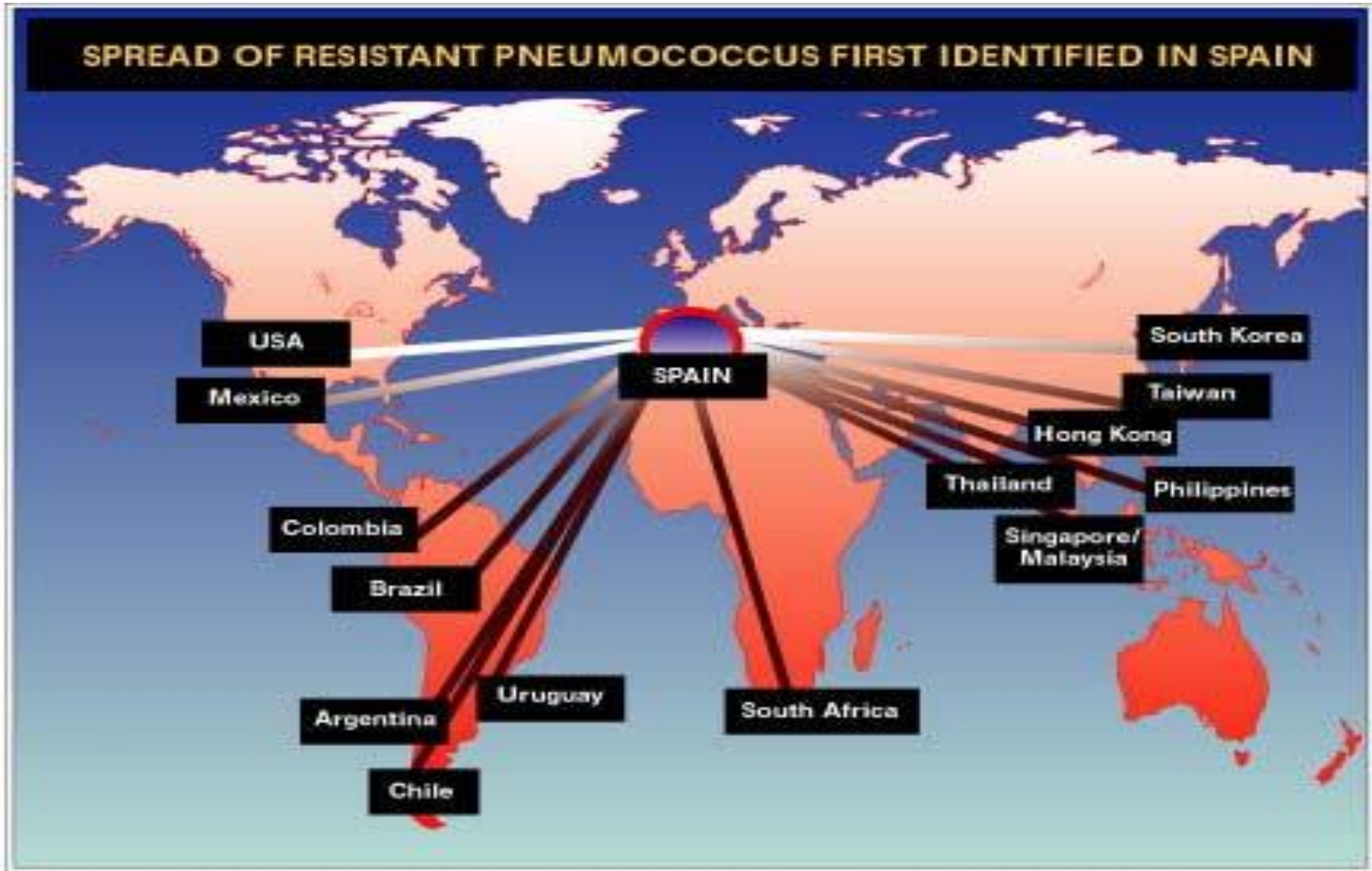
Chart 1- ESKAPE pathogens

E	<i>Enterococcus faecium</i> (VRE)
S	<i>Staphylococcus aureus</i> (MRSA)
K	<i>Klebsiella</i> and <i>Escherichia coli</i> producing ESBL
A	<i>Acinetobacter baumannii</i>
P	<i>Pseudomonas aeruginosa</i>
E	<i>Enterobacteriaceae</i>

Source: Translated from: Boucher HW, Talbot GH, Bradley JS, Edwards JE, Gilbert D, Rice LB, et al. Bad bugs, no drugs: no ESKAPE! An update from the Infectious Diseases Society of America. Clin Infect Dis. 2009;48(1):1-12.

VRE - vancomycin-resistant *Enterococci*; MRSA – methicilin-resistant *Staphylococcus aureus*; ESBL – Extended Spectrum Beta-Lactamases.

Direnç: Dünya Sorunu

Source: K. Klugmann, South African Institute of Medical Research

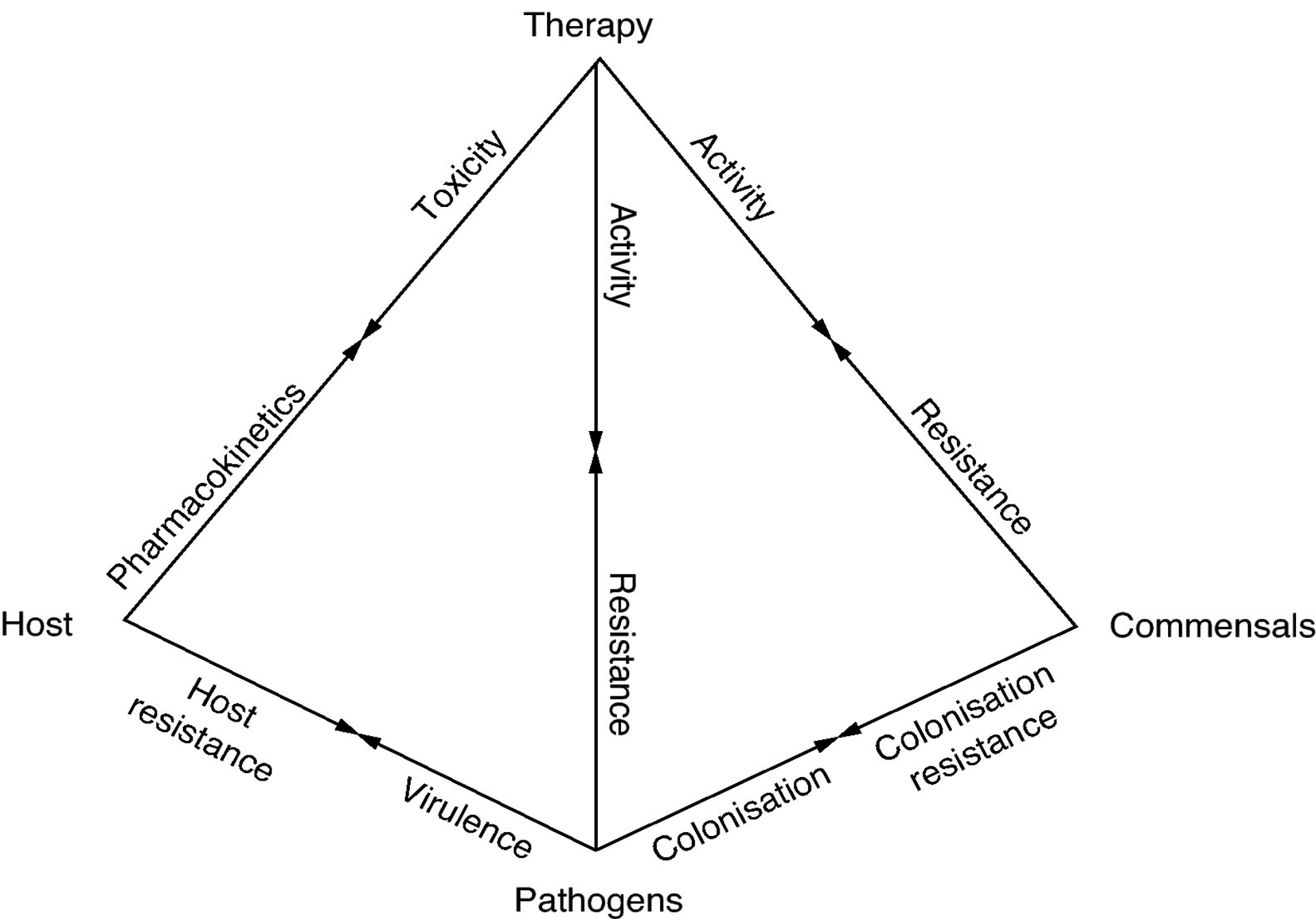
Kollateral Hasar

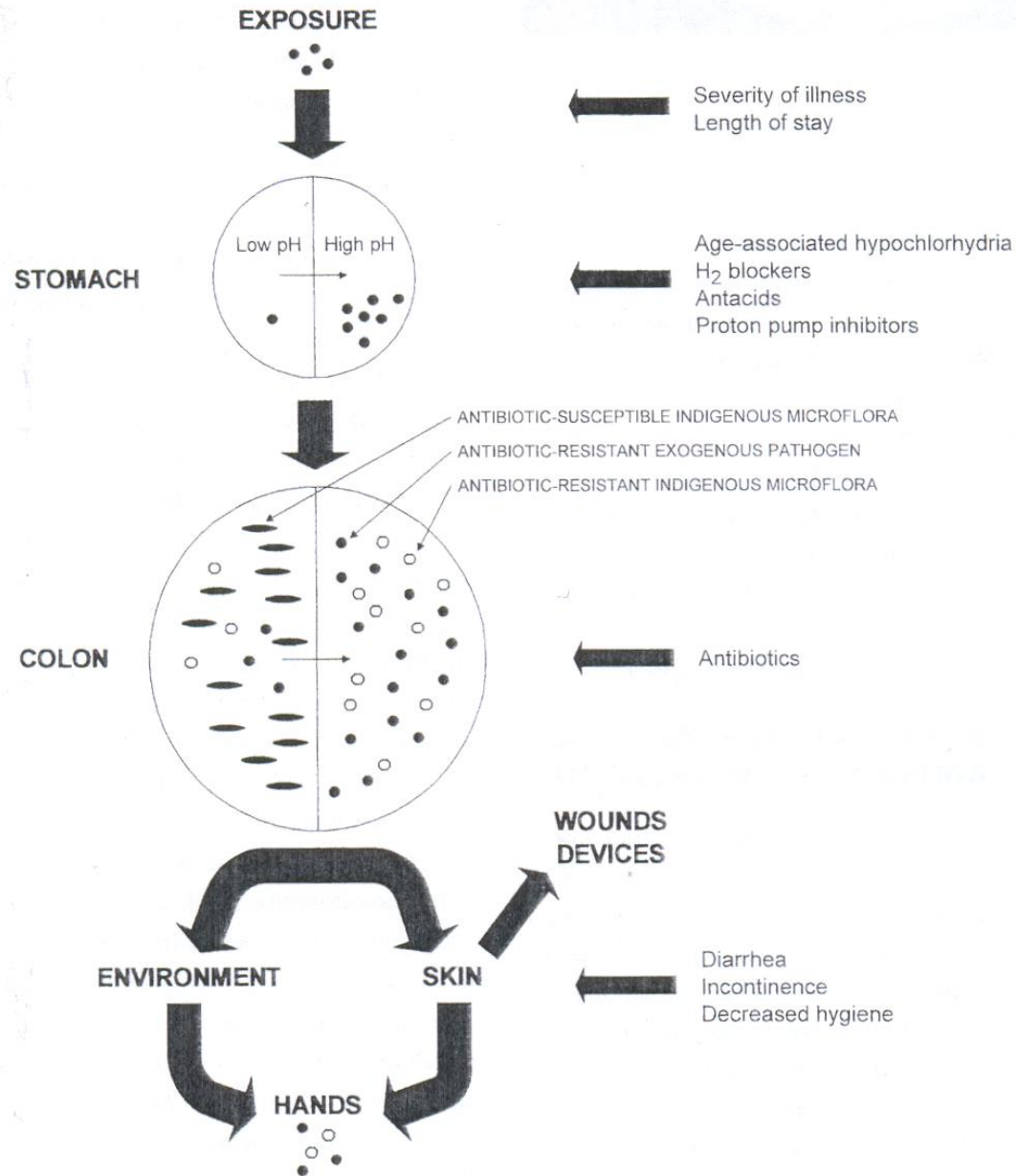
Antibiyotik tedavisinin ekolojik etkileri

- Kullanılan antibiyotiğe direnç gelişmesi
- Antibiyotik tedavisine bağlı olarak dirençli bakterilerin seçilmesi ve kolonizasyonu
- *Clostridium difficile* diyaresi
- En sık kollateral hasar
  - Üçüncü kuşak sefalosporinler
  - Kinolonlar
  - Karbapenemler

The pyramid of infectious diseases

Helicobacter pylori

- Gazi Üniv. Tıp Fakültesi
- 39 hasta – Tetrasiklin + Metronidazol
- 200 mg dışkı – PCR
- Tedavi alan hastalarda öncesine göre anlamlı azalma
  - Bifidobacterium* spp.
  - Bacteroides fragilis*
  - Lactobacillus* spp.
  - Akkermansia mucinophila*
  - Fecalobacterium prausnitzii*

Kollateral Hasar

- 3.Kuşak Sefalosporinler
  - VRE
  - GSBL(+) *Klebsiella* spp.
  - Beta-laktam dirençli *Acinetobacter* spp.
  - Clostridium difficile*
- Kinolonlar
  - MRSA
  - Kinolon dirençli GNB
- Karbapenemler
  - MDR *Pseudomonas* spp. ve *Acinetobacter* spp.
  - Clostridium difficile*
  - KPC

Antibiyotik Kullanımı-Direnç İlişkisi

- Hastanede direnç oranı daha yüksek
- Antibiyotik kullanımında değişim-direnç prevalansında değişim
- Önceden antibiyotik alımı-dirençli kökenlerle enfeksiyon riski artışı
- Yüksek direnç oranına sahip klinikler-yüksek antibiyotik kullanım oranları
- Antibiyotik kullanım süresi artışı-dirençli kökenlerle kolonizasyon ve enfeksiyon riski

Schlaes DM et al. Clin Infect Dis 1997

Önceden Antibiyotik Alımı Dirençli Kökenlerle Enfeksiyon Riski

Prospektif, tek merkez, 135 VIP

Dirençli bakterilerle karşılaşma riski

Sonuç

- MV süresi 7 gün ve daha fazla

- 15 gün içinde antibiyotik kullanımı

Dirençli bakterilerle karşılaşma riskini
anlamlı olarak arttırıyor

Trouillet JL et al. AJRCCM 1998

ATS-IDSA HAP Klavuzu-2005

Risk Faktörleri (Dirençli bakterilerle karşılaşma riski)

- Son 90 gün içinde antibiyotik tedavisi
- Hastanede kalış süresinin ≥ 5 gün
- Toplumda veya üniteye yüksek direnç oranları
- HCAP için risk faktörleri
  - Son 90 gün içinde ≥ 2 gün hastanede yatış
  - Bakımevinde veya uzun süreli bakım ünitesinde kalma
  - Evde infüzyon tedavisi(antibiyotikleri kapsayan)
  - 30 gün içinde kronik diyaliz
  - Evde yara bakımı
  - Aile içinde dirençli bakteri
- İmmünsüpresif hastalık ve/veya tedavi

Hastanede Antibiyotik Kullanımı – 2002

Usluer G et al. Ann Clin Microbiol Antimicrob 2005

Table 1: Hospitalized, antimicrobial receiving patients and hospitalization reasons of antimicrobial prescribed patients in 18 centers.

	n	%
Hospitalized patients	9471	100
Antimicrobial receiving patients	2900	30.6
Hospitalization reason		
Medical treatment	1231	42.5
Elective surgery	1147	39.6
Treatment of an infectious diseases	497	17.1
Emergent surgery	303	10.4
Other reasons	73	2.5

Table 2: The distribution of antimicrobial prescribed patients to hospitalized patients.

	Antimicrobial prescribed	Total hospitalized	Percentage of antimicrobial prescribed
Surgical Clinics	1414	4172	33.9%*
Medical Clinics	1138	4529	25.1%*
Surgical ICU	107	132	81%*
Medical ICU	83	158	52.5%*
Total	2900 ^{**}	9471	30.6%*

ICU: Intensive care unit.

*The ratios were found statistically different ($\chi^2= 119$ SD = 2, $P < 0.001$).

**The wards of 158 patients were not reported.

Table 3: The appropriate prescription in patients receiving prophylactic antimicrobials and the proven infection, clinically and microbiologically appropriate treatment ratios in patients that were treated for an infection.

		n	%
Prophylactic antimicrobial use	Appropriate	671	52.46*
	Inappropriate	423	33.07*
	Not reported	185	14.46
	TOTAL	1279	
Clinically	Proven infection	807	57.15
	Appropriate	869	61.54**
	Inappropriate	364	25.77**
	Not reported	179	12.67
	TOTAL	1412	100
Microbiologically	Appropriate	274	84.04***
	Inappropriate	52	15.95***
	Not reported	88	6.23
	TOTAL	414***	100
	No microbiological data	986	69.83

*t = 9.91, SD = 1092, p < 0.00

**t = 19.16, SD = 1231, p < 0.001

*** t = 15.79, SD = 324, p < 0.001

****The microbiological data was not available for all patients.

ÇSH ve Antibiyotik Kullanımı

- 12 Çocuk Hastanesinde nokta prevalans çalışması
- 1302 hastanın 711(%54.6)'i antibiyotik alıyor
- 322(%46.7) uygun olmayan antibiyotik kullanıyor

Ceyhan M et al. Int J Infect Dis 2010

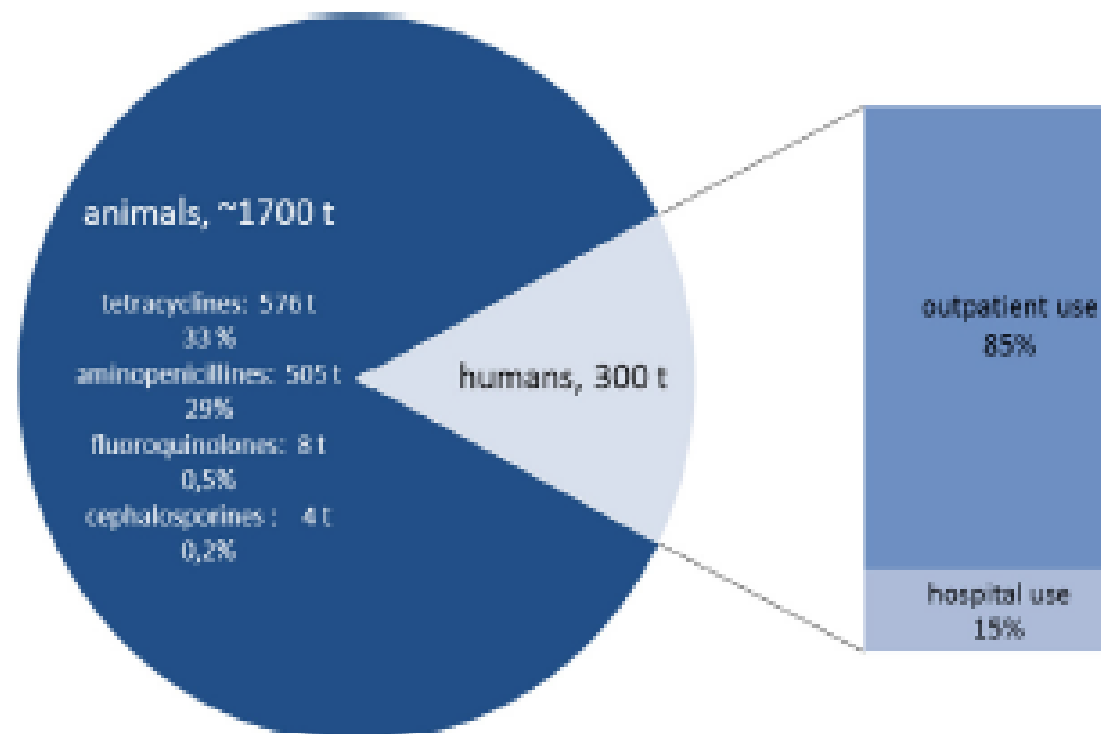
Almanya'da Hastanelerde Antibiyotik Kullanımı – 2011

Hansen J et al. J Antimicrob Chemother 2013

Table 1. Study characteristics and prevalence of AU in all hospitals and in the representative sample in comparison with the representative sample of hospitals in the national prevalence study from 1994¹¹

Parameter	Total number of hospitals participating (2011)	Representative sample (2011)	Prevalence study (1994) ¹¹
Number of hospitals	132	46	72
Median number of beds	359	216	<400
Number of patients	41 539	9626	14 966
AU prevalence ^a [% (95% CI)]	25.5 (24.5–26.6)	23.3 (21.3–25.5)	17.7

^aPatients receiving at least one antibiotic/100 patients.

Fig. 1. Antibiotic use in tons per year, Germany. Antibiotic use data for humans from 2008 (GERMAP, 2008), from animals from 2011 (Fleischatlas, 2013).

Antibiyotik Kullanımı ve Direnç

- Toplumda kullanım
- Hastanede kullanım
- Hayvanlarda kullanım
- Tarımda kullanım
- Temizlik sektörü

BIOCOMPLEXITY

Antibiyotik Direnci

- ❑ Mortalitede artış
- ❑ Hastanede yatış süresinin uzaması
- ❑ Ampirik tedavide yetersizlik

Kollef MH. Clin Infect Dis 2000

Prospektif, Kohort Çalışma

YBÜ'ne Yatırılan Hastalar

- ❑ 2000 hasta, 655'inde klinik enfeksiyon (%80.5 pozitif kültür)
- ❑ 169 yetersiz tedavi, 486 yeterli tedavi
- ❑ Yetersiz tedavi alan 169 hasta

TKE-HKE	%45.2
HKE	%34.3
TKE	%17.1

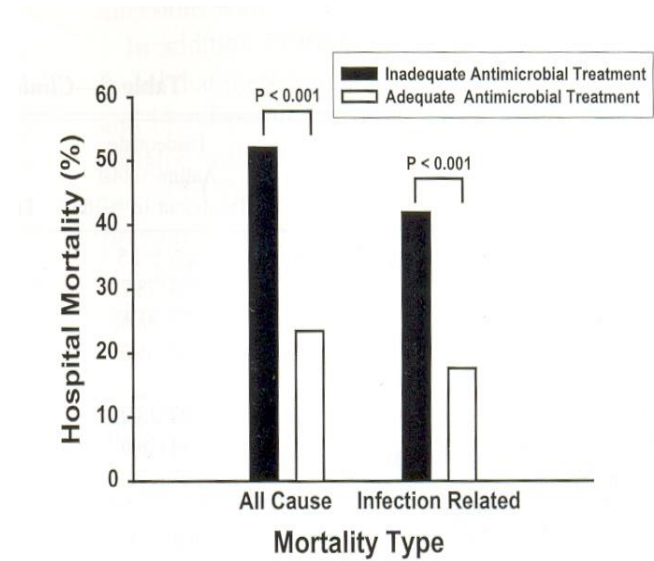
- Enfeksiyona bağlı mortalite:
Yetersiz tedavi alanlarda mortalite %42
Yeterli tedavi alanlarda mortalite %17.7
 $p < 0.001$

- Yetersiz antimikrobik tedavi AOR 4.26, $p < 0.001$

- Yeterli olmayan antibiyotik tedavisi için en önemli risk faktörü-Önceden AB kullanımı

- En sık etkenler
MRSA
MDGNB
Candida spp.
VRE

Kollef MH et al. Chest 1999

Enfeksiyon Hastalıkları Pratiđi

1.Uygun ampirik tedavi

2.Direnç gelişiminin en aza indirilmesi
“Kollateral Hasarın Önlenmesi”

Paterson DL. Clin Infect Dis 2003

Paterson DL. Clin Infect Dis 2004

Direncin Ortaya Çıkışını ve Yayılmasını Önleme Stratejileri

- Antibiyotik yönetimi stratejileri
- Antibiyotik dışı stratejiler
  - Enfeksiyon kontrolü
  - İnvazif işlemlerde aseptik yöntemler
  - Dezenfeksiyon
  - İzolasyon

Kollef MH. Crit Care Med 2001

Antibiyotik Yönetimi

- İlk olarak 1980'li yıllarda Dr. Dale Gerding tarafından ortaya konuldu
- “Optimal seçim, doz ve süre, sonunda en iyi klinik yanıt ve en az direnç”
- “Uygun olmayan veya gereksiz tedaviyi azaltmak, toksisite ve diğer yan etkileri azaltmak, direnci azaltmak”

Louie T. Infect Dis Clin Practice 2011

Antibiyotik Yönetimi

- Antibiyotik kullanımını izlemek ve yönlendirmek için yapılan program veya seri müdahaleler
- Amaç: Direncin ortaya çıkışının azaltılması ve şu anda kullandığımız veya kullanıma girecek antibiyotiklerin korunması

Pranita DT, Cosgrove SE. Infect Dis Clin N Am 2011

Antibiyotik Yönetimi Stratejileri

- Doğru tanı
- Uygun ampirik tedavi
- Üniteye özgü antibiyogramlar
- Farmakodinamik parametrelere uyum
- Onay alınması
- Formülerde kısıtlama
- Klavuz ve protokoller
- Antibiyotik tedavisinde de-eskalasyon
- Tedavi sürelerinin kısaltılması
- Rotasyon şeklinde kullanım
- Bilgisayar destekli programlar

Yanlış Tanı – Uygun Olmayan AB

- 279 yataklı hastane, ABD
- 2008, retrospektif kohort
- Antibiyotik tedavisi alan 500 hasta random seçilmiş
- 291(%58) hastada tanı doğru
- Tanı doğru ise uygun antibiyotik %62
- Tanı doğru değilse uygun antibiyotik %5, $p<0.01$

Moleküler Tanı Yöntemleri

- Etkenin hızlı saptanması
  - Uygun tedavi ve de-eskalasyon
- Kan dolaşımı enfeksiyonlarının tanısı
- Etkenin direnç profilinin belirlenmesi

Arnold HM et al. Semin Respir Crit Care Med 2011
Ecker DJ et al. Expert Rev Mol Diagn 2010

YBÜ ve Beta-Laktamlar: PK/PD

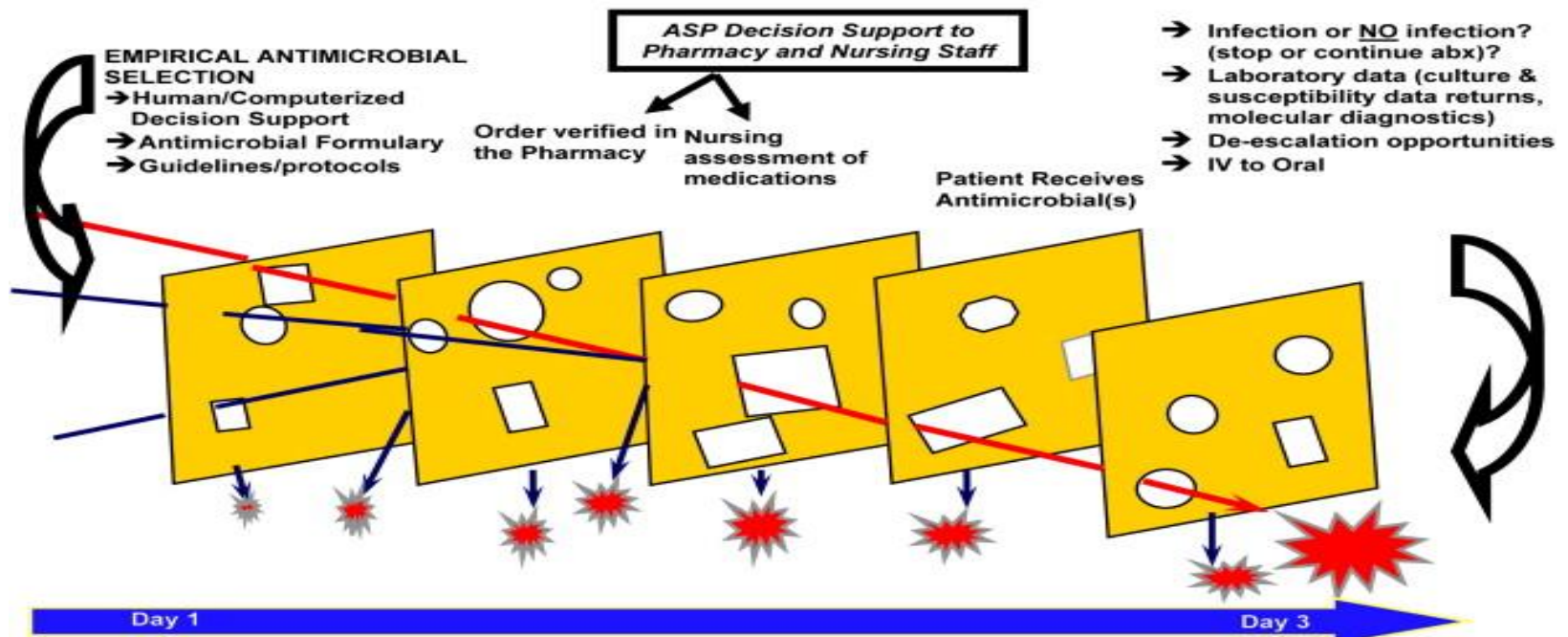
- Prospektif, ÇM
- 8 Beta-Laktam AB, tek doz aralığında 2 örnek
- 68 hastaneden 361 hasta
- %50 f T/MİK'e 248 hastanın %16'sında ulaşılamamış
- Ulaşılamayan hastaların %32'si daha az iyi klinik gidişe sahip
- %50 f T/MİK ve %100 f T/MİK artışı ile daha iyi klinik gidiş birlikteliği mevcut

Reçete - Antibiyotik Yönetimi

- Prospektif denetim ve geri bildirim(back-end)
- Kullanım öncesi onay alınması(front-end)

Owens RC. Diagn Microbiol Infect Dis 2008

"Front-end" & "Back-end" Strategies

Onaylı Antibiyotik Kullanımı

- 575 yataklı bir hastane
- Cerrahi YBÜ'de kontrol edilemeyen İMP-R *Acinetobacter* spp. epidemisi
- Amikasin, seftazidim, siprofloksasin, ofloksasin, flukonazol ve tikarsilin/klavulanik asit için enfeksiyon hastalıkları onayı)
- Sonuç
  - Antibiyotik kullanımı ve harcamalarda azalma
  - Antibiyotik duyarlık oranlarında artma

Ülkemizde Onaylı Kullanım Sonuçları

- Antibiyotik kullanımı azalmış
- Uygun kullanım artmış
- Kısıtlı antibiyotiklerin kullanımında %48 azalma(DDD)
- Kısıtlama olmayan antibiyotiklerde %15.2 artış

Özkurt Z et al. Jpn J Infect Dis 2005

- Antibiyotik duyarlık oranlarında artış

Arda B et al. Infection 2007

Ülkemizde Onaylı Kullanım Sonuçları

- Kısıtlanan antibiyotiklerde azalma
- Seftriakson kullanımında artış

Çelen MK et al. ANKEM Derg 2006

- Çok merkezli
- Kısıtlama öncesi ve sonrası 3 günlük izlem
- Kısıtlanan antibiyotiklerde ve toplam tüketilen antibiyotik miktarında anlamlı azalma

Hoşoğlu S et al. Eur J Clin Pharmacol 2005

- Kısıtlanmayan antibiyotik kullanımında anlamlı artış

Erbay A et al. Int J Antimicrob Agents 2003

Ülkemizde Onaylı Kullanım Sonuçları

- 2001-2005
- Ankara, 4 üniversite ve 1 eğitim hastanesi
- Kan kültürü sonuçları – direnç izlemi
- Genel direnç oranlarında ve antibiyotik harcamalarında azalma

Altunsoy A ve ark. Int J Medical Sciences 2011

Karbapenem Kısıtlaması

- YBÜ, 2011-2013
- Karbapenem kısıtlaması olmayan dönem ile karbapenem kısıtlaması olan dönemin karşılaştırılması
- Karbapenem kullanımında azalma
- MDRAB enfeksiyonlarında azalma($p=0.012$)

Öğütlü A et al. Ann Clin Microbiol Antimicrob 2014

Formülerde Kısıtlama

- 310 yataklı hastane
- Yoğun enfeksiyon kontrol önlemlerine rağmen VRE kolonizasyonu %50
- Sefotaksim, Vankomisin kısıtlaması
- 6 ay sonra VRE kolonizasyonu %15

Quale J et al. Clin Infect Dis 1996

Yazılı Protokol-Rasyonel Kullanım

- 7 yataklı YBÜ
- 1995 öncesi tedavileri konsültan, asistan veya YBÜ uzmanı
- 1995'de
  - Ampirik tedavi protokolleri
  - 3.-7. ve 10.günlerde gözden geçirme
  - Florokinolonların oral kullanımı
  - Aminoglikozidler 5-7 gün

Yazılı Protokol-Rasyonel Kullanım

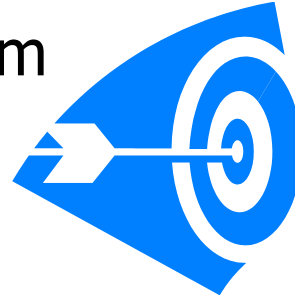
■ Sonuçlar

- 1994-1998 HE'lerinde değişiklik yok
- Bakteri sayı ve dağılımında değişiklik yok
- Dirençli bakterilerle gelişen enfeksiyonlarda azalma
  - Antibiyotik harcamalarında azalma
  - Antibiyotik kullanılan gün sayısında %37 azalma 3658(1994)-2311(1998)
  - Seçici baskıda %33 azalma 940/1000(1994)-610/1000(1998)

■ Dirençli bakterilerde azalma 3 yıl sonra

De-eskalasyon

- ❑ En uygun geniş spektrum ile hemen başla
- ❑ Daha sonra kültür ve duyarlılığa göre spektrumunu daralt(tedaviyi zayıflatmadan)
- ❑ Uygun doz
- ❑ Uygun doz araları
- ❑ Optimum tedavi
- ❑ Serum düzeyleri
- ❑ İlaç etkileşimleri
- ❑ Tedavi süresi

- ❑ Enfeksiyon yeri ve ciddiyeti
- ❑ Hastaya ait faktörler
- ❑ Lokal epidemiyoloji ve direnç oranları

Dar Spektrumlu Ampirik Tedavi

Yenidoğan sepsisi

YBÜ-1

Erken sepsis: Pen G+Tobramisin

Geç Sepsis: Flukloksasilin+Tobramisin

YBÜ-2

Sefotaksim+Ampisilin

Sonuç: Dirençli gram negatif çomak kolonizasyonunda anlamlı artış

Man P et al. Lancet 2000

Sepsis ve Septik Şok

De-eskalasyon

- Prospektif gözlemsel çalışma
- 712 sepsis veya septik şoklu hasta
- 628 hasta değerlendirilebilmiş
- 219(%34.9) hastada de-eskalasyon

Garnacho-Montero J et al. Intensive Care Med 2014

Sepsis ve Septik Şok

De-eskalasyon

- Mortalite için bağımsız risk faktörleri
  - Septik şok
  - Kültür sonuçlandığında SOFA skoru
  - Yetersiz ampirik antibiyotik tedavisi
- De-eskalasyon mortalite açısından koruyucu(OR 0.58; %95 CI 0.36-0.93)

VİP ve De-eskalasyon

- Daha düşük mortalite
- Daha kısa hastanede yatış
- Daha az kaynak kullanımı

Garnacho-Montero J et al. Curr Opin Infect Dis 2015

Tedavi Süreleri

- Kanıta dayalı bilgi eksikliği
- Merkezler arasında farklılıklar
- Daha uzun süre tedavi
  - Dokümente edilmiş enfeksiyonlar
  - Dirençli bakteriler
  - Klinik tablo ağırlığı
- Kısa süreli tedavi: Başarısızlık ve nükslere neden olur hipotezi
- Uzun süreli tedavi: Direnç, yan etkiler, maliyet
- >10 gün=uzun süreli tedavi

Ventilatörle İlişkili Pnömoni Tedavisinde 8 ile 15 Günlük Sürelerin Karşılaştırılması

- Prospektif, randomize, çift-kör
- 51 YBÜ, 1999-2002
- 401 VİP(BAL ile tanı almış)
- 197 hasta 8 gün, 204 hasta 15 gün
- Primer değerlendirme hedefleri :28 gün izlem
  - Ölüm
  - Rekürrens
  - Antibiyotiksiz gün
- Sekonder değerlendirme hedefleri
  - MV(-) gün, YBÜ'de kalış vd.

Chastre J et al. JAMA 2003

Ventilatörle İlişkili Pnömoni Tedavisinde 8 ile 15 Günlük Sürelerin Karşılaştırılması

■ Sonuçlar

Mortalite(28.gün)

8 günlük tedavi: **%18.8**

15 günlük tedavi: **%17.2**

Rekürrens

8 günlük tedavi: **%28.9**

15 günlük tedavi: **%26**

Nüks Süper enf

%16.8 %19.8

%11.3 %18.6

NFGNB-Rekürrens

8 günlük tedavi: **%40.6**

15 günlük tedavi: **%25.4**

Nüks Süper enf

%32.8 %20.3

%19 %12.8

Kateterle İlişkili Üriner Sistem Enfeksiyonları

- Semptomları çabuk iyileşen hastalarda 7 gün (A-III)
- Yavaş iyileşen, geç yanıt alınanlarda 10-14 gün(A-III)
- 65 yaş ve daha küçüklerde, üst üriner sistem enfeksiyonu yoksa, kateter çıkarıldıktan sonra 3 gün(B-II)

Hooton T et al. Clin Infect Dis 2010

Kateterle İlişkili Kan Dolaşımı Enfeksiyonları

- *S.aureus* $\geq$ 14 gün
- GNB 7-14 gün
- KNS 5-7 gün

Mermel LA et al. Clin Infect Dis 2009

İntraabdominal Enfeksiyonlar

- İntraabdominal enfeksiyonlar: Eğer odak kontrolü sağlanmışsa tedavi süresi 4-7 gün(B-III)
- Cerrahi sonrası gelişen gram (+) bakteri enfeksiyonları: Düşkün bir hasta değilse ya da bağışıklığı kırılmış bir hasta değilse 7 gün geçilmemelidir

Mazuski JE. Surgical Infections 2002
Solomkin JS et al. Clin Infect Dis 2010

Klinik Klavuz Kullanımı-Tedavi Süresi

- VIP tedavi klavuzu
- Kılavuz öncesi(52 hasta) ve sonrası(52 hasta) dönem karşılaştırılması
- Uygun ampirik tedavi: %48-%94.2, $p<0.001$
- Antibiyotik süresi: 14.8 ± 8.1 gün- 8.6 ± 5.1 gün, $p<0.001$
- İkinci VIP atağı: %24-%7.7, $p=0.03$
- Mortalite ve yatış sürelerinde fark yok

Ibrahim EH et al. Crit Care Med 2001

VİP-Antibiyotik Kesilme Politikası

- Klinik tanıya dayalı VİP olguları
- Randomize, iki grup mevcut
- Araştırmacı antibiyotik kesilme politikasına göre antibiyotik kesilmesini öneriyor
  - Enfeksiyon dışı tablolar(atelektazi, akciğer ödemi gibi)
  - Belirti ve bulguların rezolüsyonu veya tepe değerinin %25'inden fazlası oranında azalması
  - Radyolojik olarak iyileşme veya progresyon olmaması
  - Pürülan balgam olmaması
  - PaO₂/FiO₂>250 olması
- 290 VİP: 154 Antibiyotik kesilme grubu, 148 müdahale edilmeyen grup
- Antibiyotik süreleri: 6±4.9 gün-8±5.6 gün, p=0.001
- Prognoz açısından fark yok

Micek ST et al. Chest 2004

PCT – Antibiyotik Yönetimi

- 7 randomize kontrollü çalışmanın metaanalizi
- YBÜ çalışmaları(6 erişkin ve 1 çocuk)
- PCT- Antibiyotik kesilme
  - Tepe değerinin %80'inden fazla azalma veya ≥ 0.25 - < 0.5 $\mu\text{g/L}$
  - Enfeksiyonda iyileşme + < 1 $\mu\text{g/L}$ veya > 1 $\mu\text{g/L}$ ve 3 gün içinde başlangıç değerinin %25-35'ine düşmesi

PCT – Antibiyotik Yönetimi

- Sepsiste iyileşme + $PCT \leq 1 \mu\text{g/L}$ veya 3 gün içinde başlangıç değerinin %25-35'inden daha düşük olması
- $PCT \geq 1 \mu\text{g/L}$ ise, 5. gündeki değer başlangıç değerinin %10'undan düşük veya $< 0.25 \mu\text{g/L}$
- $PCT < 1 \mu\text{g/L}$ ise, 3. gündeki değer $< 0.1 \mu\text{g/L}$ olması

PCT – Antibiyotik Yönetimi

- Daha az antibiyotik kullanımı($p<0.001$)
- 28. gün mortalitesinde fark yok
- Relaps ve reenfeksiyonda fark yok
- Yeni çalışmalar devam ediyor

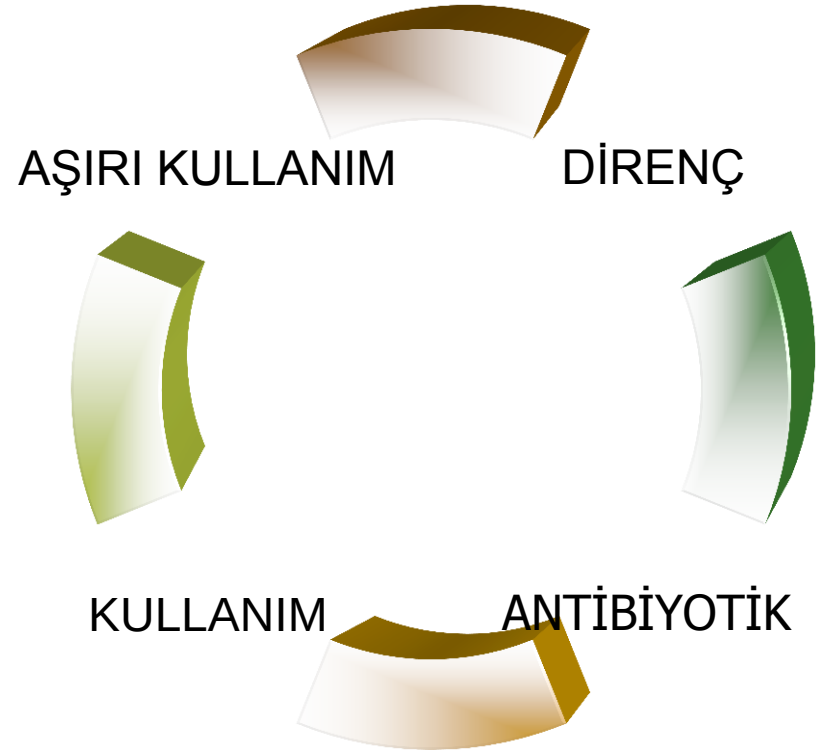
Kopterides P et al. Crit Care Med 2010

Prokalsitonin

- Sepsis tanısı sonrası belirgin enfeksiyon yok ise düşük PCT ve benzeri belirteçler antibiyotiklerin kesilmesinde yardımcı olabilir(2C)

Antibiyotik Rotasyonu

- Sürekli olarak antibiyotiklerin değiştirilmesi , bir antibiyotiğe karşı bakterinin direnç geliştirmesi için seçici baskıyı azaltabilir

Antibiyotik Rotasyonu

- 16 yataklı dahili YBÜ, VİP tedavisi
- 1995-1996, 1996(Aralık)-1998
- 1995-1996: VİP tedavisinde siprofloksasin ile birlikte seftazidim
- 1996(Aralık)
  - 1.Seftazidim ve siprofloksasin kısıtlaması
  - 2.Antibiyotik rotasyonu

Gruson D et al. AJRCCM 2000

Antibiyotik Rotasyonu

- Antibiyotik rotasyonu: 1 ay
  - VİP>7 gün
Beta-laktam(Sefepim, Pip/Tazo, İmipenem ve Tıkar/Klavulanik asit) + Aminoglikozid(Amikasin, Tobramisin, Netilmisin ve İsepamisin)
  - VİP<7 gün
Beta-laktam(Amok/Klavulanik asit, Sefotaksim, Seftriakson ve Sefpirom)
- VİP oranları
  - 1.dönem   %22.1
  - 2.dönem   %15.7, $p<0.01$
- Siprofloksasin, 4.kuşak sef ve AG duyarlılık artışı

Gruson D et al. AJRCCM 2000

Antibiyotik Rotasyonu-Karşıt Görüşler

- Rotasyona gerek yok
- Direnç gelişimi açısından yüksek potansiyele sahip antibiyotiklerin enfeksiyon hastalıkları konsültanına bırakılması
- Rotasyon sadece direnç oranlarında dalgalanma yaratır
- Yüksek seleksiyon ortamındaki direnç artışı > düşük seleksiyon ortamındaki direnç azalması
- Yakın direnç takibi ve akılcı antibiyotik kullanımı

Homojen ve Heterojen Antibiyotik Kullanımı

- 14 yataklı YBÜ, Mart 2000-Ekim 2003, 44 ay
- VIP tedavisi
- 4 dönem
  - Dönem 1(10 ay): Hastaya özgü ampirik antibiyotik seçimi
  - Dönem 2(24 ay):
    - A:Öncelikli dönem
      - 4 ay AP-Karbapenem
      - 4 ay AP-Sefalosporin
      - 4 ay Piperasilin/tazobaktam

Homojen ve Heterojen Antibiyotik Kullanımı

-B:Kısıtlama dönemi

-4 ay Piperasilin/tazobaktam

-4 ay AP-Sefalosporin

-4 ay AP-Karbapenem

-Dönem 3(10 ay): Karışık kullanım

-AP-Karbapenem

-Siprofloksasin

-Klindamisin + AP-Sefalosporinler

-Piperasilin/tazobaktam

Homojen ve Heterojen Antibiyotik Kullanımı

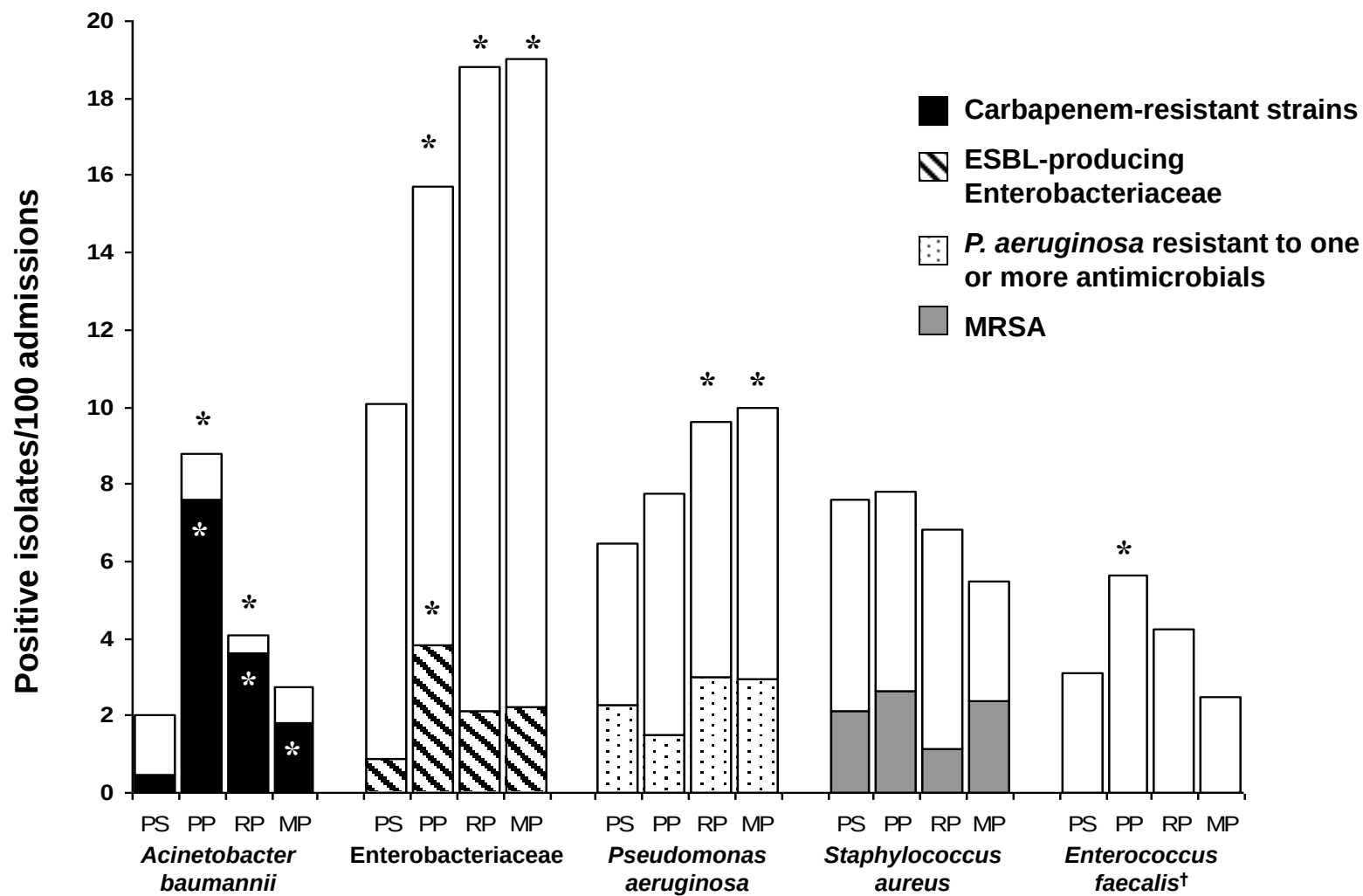
- Toplam 2677 hasta
- Peterson homojenite indeksi(AHI)
- Toplam antibiyotik kullanımı
  - Dönem 1 ve Dönem 2B benzer
  - Dönem 2A'da %61 artış($p<0.05$)
  - Dönem 3'de %18 artış($p<0.05$)

■ AHI	Dönem 1	2A	2B	3
	0.93	0.69	0.68	0.95

- *A. baumannii* dönem 2A'da artmış ve 3'de azalmış

Homojen ve Heterojen Antibiyotik Kullanımı

- *A. baumannii* - Karbapenem duyarlılığı
Dönem 2A ve 2B'de düşük($p < 0.016$)
- Enterik bakterilerdeki seftazidim duyarlılığı
dönem 2A'da daha düşük($p < 0.016$)

Heterojen(Karışık) Kullanım

- UÜTF, Reanimasyon Ünitesi
- 1993-1994(1.dönem), 1995-1996(2.dönem)
- 1.Nisan.1994'den itibaren ortak vizit
- Kinolonlar ampirik tedaviden çıkarıldı
- Ampirik tedavide CFP/Sulb-İmipenem dönüşümlü
- Enfeksiyon kontrolü-Sürveyans

Akalın H et al. Intensive Care Med 1999

Antibiyotik Duyarlılıkları(%)

	IMP	CIP	AN	CFP/SUL	CAZ
<i>A.baumannii</i>					
1993	62	16	1	75	4
1995	81	32	29	67	7
<i>P.aeruginosa</i>					
1993	46	37	40	50	35
1995	74	76	69	75	62

Akalın H et al. Intensive Care Med 1999

Akut Cilt ve Yumuşak Doku İnfeksiyonu ve AYP

- ACYDİ olgularında etken çoğunlukla Gram pozitif koklar olmasına karşın, hastaneye bu tanı ile yatan hastaların 2/3'ü geniş spektrumlu Gram negatif basillere de etkili antibiyotik alıyor
- ACYDİ tanısı ile yatış TKP tanısı ile yatıştan daha çok

Loo LW et al. Infect Dis Ther 2015

ACYDİ ve AYP

- 3. basamak, 1579 yatak, Singapur
- Retrospektif, 2009-2012
- Bu çalışmada AYP hazırlanmış
- AYP'nin etkilerinin ölçümü
  - Tedavi süresi
  - Hastanede kalış süresi
  - Taburcu olduktan 30 gün sonra tekrar başvuru oranı
  - 14.gündeki reinfeksiyon oranı
  - 30.gün mortalitesi

ACYDİ ve AYP

- AYP'na bağlı müdahaleleri kabul eden ve etmeyen hastalar karşılaştırılmış
- AYP Takımı: EHKMU, Klinik Farmakolog
- Tedavi Klavuzları
- Cerrahi Profilaksi Klavuzları
- Parenteral tedaviden oral tedaviye geçiş klavuzu
- Karbapenem, sefepim, pip/tazo veya IV siprofloksasin alan hastalar saptanmış

ACYDİ ve AYP

- İlk aşamada infeksiyon konusunda eğitimli Klinik Farmakoloji Uzmanı tedavinin uygunluğunu değerlendirmiş ve ilaç dozunun optimizasyonu ve oral tedaviye geçiş konusunda önerilerde bulunmuş
- İkinci aşamada komplike olgular tanı ve tedavi açısından İnfeksiyon Hastalıkları Uzmanı ile tartışılmış
- AYP takımı hastaları 2., 4. ve 7.günde de izlemeye devam etmiş ve gerektiğinde önerilerde bulunmuş

ACYDİ ve AYP

- AYP uygulanan hastalarda
  - Tedavi süresi daha kısa(6-8, $p<0.001$)
  - Yatış süresi daha kısa(7-12, $p<0.001$)
  - 30. gün mortalitesi farklı değil

Loo LW et al. Infect Dis Ther 2015

YBÜ – Antibiyotik Yönetimi

- YBÜ'deki antibiyotik yönetimi sonuçları
- 24 çalışmanın metaanalizi
- Müdahaleler
  - Kısıtlama veya onay
  - Deeskalasyon için klavuz veya protokol
  - Enfeksiyon Hastalıkları Konsültasyonu
  - Tedaviyi belirli günlerinde gözden geçirme
  - Tedavi ve profilaksi için klavuz
  - Bilgisayar destekli karar

YBÜ – Antibiyotik Yönetimi

■ Sonuçlar

- Antibiyotik kullanımında azalma
- Uygun seçimde artış
- Direnç oranlarında azalma

Kaki R et al. J Antimicrob Chemother 2011

Kanıtla Dayalı Antibiyotik Kullanımı Yönetimi-IDSA Klavuzu

- Klinik olarak optimal sonuç
  - En az toksisite
  - Dirençli bakteri seçimini azaltmak
  - Direncin önlenmesi
-
- Bakım kalitesinden ödün vermeden sağlık bakımı harcamalarının azaltılması

Klavuzdaki Öneriler

- Sürekli denetim ve geri bildirim(A-I)
- Kısıtlama ve onay alınması(A-II)
- Eğitim(A-III)
- Klavuzlar hazırlanması(A-I)
- Antibiyotik rotasyonu(C-II)
- Antibiyotik order formları(B-II)
- Antibiyotik kombinasyonu(C-II)
- De-eskalasyon(A-II)
- Optimal doz(A-II)
- Ardışık tedavi(A-I)

Antibiyotik Yönetim Takımı

- Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji
  - Klinik Farmakolog
  - Mikrobiyoloji ve Klinik Mikrobiyoloji
  - Bilişim Teknolojisi Personeli
  - Hastane Yönetimi
-
- Antibiyotik Komitesi ve Enfeksiyon Kontrol Komitesi ile işbirliği

Pranita DT, Cosgrove SE. Infect Dis Clin N Am 2011

Antibiyotik Yönetim Programı

- Antibiyotik kullanımının izlenmesi
- Antibiyotik direncinin izlenmesi
- Enfeksiyon kontrol protokolleri
- Prognozun takip edilmesi

Louie T. Infect Dis Clin Practice 2011

CDC – AYP – Temel Elemanlar

- Yönetim desteği(insan kaynağı-finans-bilgi teknolojileri)
- Liderlik
- İlaç konusunda uzmanlık
- En az 1 strateji
- İzleme
- Sonuçların paylaşılması(doktor-hemşire ve ilgili personel)
- Eğitim(klinisyenlerin hastalık, direnç ve optimal reçete yazımı konusunda eğitimi)

Antibiyotik Yönetim Programı - Uygulama

- Sorunun saptanması
  - Profilaksi süresi, KNS, Kombinasyon
- Potansiyel çözümler
- Çözümüne ulaşım şekli
- Toplantı
- Sorunun yıllık maliyeti
- Ek yararlar
- Elde edilen sonuçların prospektif toplanması

Diğer Ülkelerde Durum - Almanya

- 355 YBÜ, 2011, Almanya
- Anket çalışması
- YBÜ'lerin %80'inden fazlasında uygulanan stratejiler
  - Antibiyotiklerin reçete edilmesinin sadece bazı hekimlere verilmesi(kısıtlama)
  - Bakteriyel direnç verilerine rutin erişim
  - Eczanenin antibiyotik maliyet ve tüketim raporları
- Sadece YBÜ'lerin %14'ünde antibiyotik reçeteleme konusunda eğitilmiş doktor

Ne Durumdayız?

- Ülkemizde direnç oranları yüksek – UHESA ve UAMDSS
- Enfeksiyon kontrolunda başarı ?
- İyi yetişmiş İHKMU ve KMU mevcut
- Enfeksiyon konusunda eğitimli klinik farmakolog sayısı?
- Toplumda antibiyotik kullanımı ve kullanma isteği yüksek
- Tarım ve hayvancılık alanındaki kullanım miktarı?
- AYP için geç kalmadık – Tam zamanı

Ne Yapabiliriz?

- Eğitim
- Hastalığın doğru tanısı
- Etkenin hızlı tanısı
- Tanı ve tedavi klavuzları
- De-eskalasyon
- Tedavi sürelerini ayarlamak için klavuzlar
- Ardışık tedaviye geçişin özendirilmesi
- Hastanelerdeki antibiyotik kullanımının izlenmesi(DDD)

TAKIM ÇALIŞMASI

